

ANKARA ÜNİVERSİTESİ AYAŞ MESLEK YÜKSEKOKULU
ASG 109 SOSYAL GÜVENLİĞE GİRİŞ DERSİ

Öğretim Görevlisi Yusuf Can ÇALIŞIR

DERS PLANI

- SOSYAL GÜVENLİKTE TEHLİKE KAVRAMI
- SOSYAL GÜVENLİĞİN KONUSU OLAN TEHLİKELERİN ÇEŞİTLERİ
- TEHLİKELERLE MÜCADELE VE SOSYAL GÜVENLİK
- SOSYAL GÜVENLİĞİN KONUSU OLARAK TEHLİKELER VE GELECEK

⇒ SOSYAL GÜVENLİKTE TEHLİKE KAVRAMI

- ✚ Sosyal güvenliğin konusu olan tehlikeler, sosyal bir varlık olan insanın toplum içinde yaşamaktan ve canlı yaratılmasından kaynaklanan tehlikelerdir.
- ✚ Her tehlike sosyal güvenliğin konusu olamaz. Bir tehlikenin sosyal güvenliğin konusu olabilmesi için bazı nitelikleri taşıması gerekir. Bunlar;
- ✚ Tehlikelerin hedefi insan olmalıdır.
- ✚ Tehlikelerle karşılaşıldığında ekonomik bakımdan gelir azalması, gider artışı, gelir kesilmesi gibi iktisadi bakımdan anlamlı ya da birden çok sonuç (zarar) ortaya çıkmalıdır.
- ✚ Tehlikeler mutlak ve/veya muhtemel nitelikte olmalıdır.
- ✚ Tehlikelerin ortaya çıkma zamanı belirsiz olmalıdır.
- ✚ Sosyal güvenliğin konusu olan tehlikeler, her zaman korku veren, olumsuz sonuçlar doğuran olaylar olarak görülmemelidir. Örneğin çocuk sahibi olmak, insana mutluluk veren bir olay olmasına karşılık, sosyal güvenlik bakımından bir tehlike kabul edilir.

⇒ SOSYAL GÜVENLİĞİN KONUSU OLAN TEHLİKELERİN ÇEŞİTLERİ

- ✚ Genel olarak sosyal güvenliğin konusu olan tehlikeler; niteliklerine göre ve sonuçlarına göre olmak üzere 2 grupta toplanır.

✚ Niteliklerine göre tehlikeler

(i) Fizyolojik Tehlikeler

⇒ Fizyolojik tehlikeler; hastalık, sakatlık (malullük), yaşlılık ve doğum yapmak.

Not: Ölüm bir sosyal güvenlik riski olmasına rağmen fizyolojik nitelikte bir tehlike değildir.

(ii) Sosyo-ekonomik tehlikeler

⇒ Sosyo-ekonomik tehlikeler; işsizlik, aile kurmak, konut, ölüm.

⇒ **Not: Sosyo-ekonomik riskler zaman içinde ekonomik ve sosyal gelişmelere bağlı olarak çeşitlenebilir.**

✚ Sonuçlarına göre tehlikeler

- (i) *Gelir azalmasına yol açan tehlikeler*
- (ii) *Gelir kesilmesine yol açan tehlikeler*
- (iii) *Gider artışına yol açan tehlikeler*

⇒ **TEHLİKELERLE MÜCADELE ve SOSYAL GÜVENLİK**

✚ Sosyal güvenlik sağlanması, sosyal güvenlik şemsiyesi altında olmak; kişi için tehlikelerle mücadelede asgari bir garanti altında olmak anlamına gelir. Modern dünyada sosyal güvenlik sosyal güvenliğin konusu olan tehlikeler bakımından bir topyekûn mücadele yöntemidir.

✚ Tehlikelerle mücadele çeşitli şekillerde yapılabilmektedir. Bu mücadele;

- Amacına göre; tehlikenin kendisine ve sonuçlarına karşı,
- Yapılış biçimine göre de; bireysel ve toplu mücadele olarak sınıflandırılabilir.

⇒ **SOSYAL GÜVENLİĞİN KONUSU OLARAK TEHLİKELER ve GELECEK**

✚ Sosyal güvenlik durağan değildir. Sosyal hayattaki değişim ve gelişime bağlı olarak sosyal güvenlik de değişir. Sosyal güvenliğin konusu olan tehlikeler, sosyo-ekonomik gelişmelere bağlı olarak çeşitlenir.

✚ Sosyal güvenlik sistemi kurulur iken bu tehlikeler sistemin ve toplumun ihtiyaçları, ülkenin sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyesi, toplumun öncelikleri dikkate alınmak suretiyle belirlenir. Dolayısıyla sosyal güvenliğin asgari olarak karşılaması gereken tehlikelerden söz edilebilir.

✚ Ancak bir sosyal güvenlik sisteminin karşılaması gereken bütün tehlikelerden söz etmek mümkün değildir. Toplumun ihtiyaçları ve imkanları ile sistemin kapsamına alacağı riskler arasında paralel bir ilişki bulunur.

✚ Sosyal güvenliğin konusu olan tehlikeler de zamanla değişebilecek ve çeşitlenebilecektir. Gelecekte bilim ve teknolojiye meydana gelen değişme ve gelişmeler elbette insanlığa büyük kolaylıklar ve rahatlıklar getirdiği gibi beraberinde yeni tehlikeler de getirecektir.

✚ Bilim ve teknolojide meydana gelen yeniliklerin iktisadi ve sosyal sonuçlarından da sosyal güvenlik alanında yeni riskleri beraberinde ortaya çıkaracağını düşünölmelidir. Gelecekte risklerle mücadelede küresel çözümler devreye girecektir.¹

Yararlanılan Kaynaklar

Yusuf Alper, Kadir Arıcı (2015), “**Sosyal Güvenlik**”, Anadolu Üniversitesi Yayın No: 2659, Eskişehir, s.32-52.

---

¹ Yusuf Alper, Kadir Arıcı, “**Sosyal Güvenlik**”, Anadolu Üniversitesi Yayın No: 2659, Eskişehir, Mart 2015, s.32-52.